

Udvalgsrapport om rammerne for konfirmandundervisning i Viborg Stift

Forord

Det har for udvalget været en fælles forudsætning, at folkekirke og folkeskole samarbejder som to kulturbærende institutioner. Som samarbejdende institutioner kan folkekirke og folkeskole med udgangspunkt i den lokale virkelighed udvikle dette samarbejde på mangfoldige måder.

Formand
Jørgen Vindvad

1. Introduktion

På stiftssamrådsmødet den 22. oktober 2008 blev det besluttet at nedsætte et udvalg, som skulle se på rammerne for konfirmandundervisningen i Viborg stift. Årsagen var en oplevelse af problemer og vanskeligheder i forbindelse med indførelse af ny skolestruktur forskellige steder i stiftet. Udvalget, bestående af: formand for Børne- og Ungdomsudvalget, Viborg Kommune, Søren Pape, skoleleder i Sunds Ebba Kyed, menighedsrådsformand Grete Bækgaard Thomsen, Jørgen Vindvad, provst Jakob Fløe Nielsen, provst Hans-Aage Mink, sognepræst Asger Grove Korsholm og biskop Karsten Nissen, havde sit første møde den 28. november 2009. Her konstituerede udvalget sig med Jørgen Vindvad som formand. Man besluttede på mødet, at sætte en spørgeskemaundersøgelse i gang i forhold til præster og menighedsråd. Formålet var at afdække både problemer og løsninger i forbindelse med de udfordringer, som ændringer i skolestrukturen afstedkommer for konfirmandundervisningen. Forslag til spørgeskemaer til henholdsvis præster og menighedsråd blev udarbejdet med hjælp fra stiftsadministrationen og præsenteret og rettet til på udvalgets 2. møde den 21. april 2009 (vedlagt med deres rundskrivelser som bilag 1, 2, 3 og 4).

På baggrund af besvarelserne af spørgeskemaerne blev en rapport udarbejdet af stiftsadministrationen ved stiftspræst for kirkelig undervisning Hanne Høgild og teologisk medarbejder Thomas Frank. Rapporten blev gennemgået på et udvalgsmøde den 14. August 2010. Enkelte ændringer og rettelser blev foretaget, således nærværende rapport er den endelige og af udvalget godkendte rapport. I rapporten fremlægges resultaterne af undersøgelsen, konklusioner samt de anbefalinger, som kan gives. Først (afsnit 2) redegøres der for de nærmere rammer for undersøgelsen, dernæst (afsnit 3) fremlægges resultaterne af præsternes besvarelser, efterfulgt af (afsnit 4) en fremlæggelse af menighedsrådenes besvarelser. Sidste afsnit (afsnit 5) indeholder sammendrag af konklusioner og anbefalinger.

2. Undersøgelsen

Med valget af en spørgeskemaundersøgelse besluttede udvalget at foretage en kvantitativ analyse frem for en kvalitativ. Der var tale om et bevidst og realistisk valg, da en kvalitativ analyse, som indbefatter interviews og eventuelt en spørgeskemaundersøgelse, tager lang tid og hensigten med undersøgelsen først og fremmest var at få et overblik over problemer og løsninger. Den kvantitative undersøgelse, som blev gennemført, giver dog anledning til en opfølgende undersøgelse, som dels hænger sammen med svarprocenten og dels må være en konsekvens af de spørgsmål som rejser sig af de indkomne svar.

Svarprocenten på spørgeskema til præsterne var (89 af 180) 49 % og spørgeskema til menighedsråd (35 af 250) 14 %, hvilket for præsternes vedkommende må siges at være

tilfredsstillende mens svarprocenten for menighedsrådene ikke er tilfredsstillende. I betragtning af at spørgeskemaet til præsterne er det centrale i undersøgelsen, må den empiri der er tilvejebragt i besvarelsen siges at være tilfredsstillende og dermed være et reelt udgangspunkt for udvalgets videre arbejde.

Spørgeskemaerne blev rundsendt elektronisk, over It-skrivebordet og Infonyt, det kan være en af grundene til svarprocenten, da den kommunikationsform, selvom den er trådt i kraft, både for nogle præster og menighedsråd stadig er svær at håndtere.

3. Resultaterne af præsternes besvarelser

Resultaterne af præsternes besvarelser gennemgås i den samme rækkefølge som spørgeskemaet. De steder, hvor der har været anledning til det, er svarenes kvalitet og karakter kommenteret.

3.1. Antal konfirmandhold

Som det ses af tabel 1 har flertallet af præster (58 %) 2 konfirmandhold, mens færre har 1 konfirmandhold (29 %) og endnu færre har 3 hold (12 %). Ingen har 4 hold eller 0 hold. Det viser, at flertallet af præster har det antal hold, som normalvis betegnes som ideelt og rimeligt i forhold til deres øvrige arbejde, mens kun en mindre gruppe har flere end 2 hold. Det afslører dog også, at der er en ulige fordeling, at en forholdsvis stor gruppe (29 %) kun har 1 konfirmandhold mens en mindre gruppe har 3 hold (12 %). Det kan give anledning til at overveje, om resurser nogle steder kan omfordeles, eller man kan hjælpe/aflaste hinanden i en eller anden form, selvom der kan være lokale forskelle, som berettiger det rimelige i kun at have 1 eller så mange som 3 konfirmandhold: flere gudstjenester, menighedsrådsmøder, forhøjet lønramme/tillæg og kvoteret stilling. Samtale om det kan med rimelighed føres på provstiplan mellem provstiets præster, hvor menighedsrådene dog bør informeres om eventuelle samarbejder på tværs af sognegrænser og inddrages, hvor det giver mening.

Antal konfirmandhold	Besvarelser
1	26
2	52
3	11
4	0

3.2. Antal konfirmander på hvert hold

Som det ses af tabel 2, er flertallet af konfirmandholdene på 12-22 konfirmander (103 hold) mens et mindre antal består af konfirmandhold på 23-27 (24 hold) og et endnu mindre på 1-11 (18 hold). Kun 2 hold er på 30 konfirmander og 1 hold er på 29. Der er således tale om, at der er en god holdstørrelse for de fleste af holdene, men at man i en gruppe, hvor der er mindre hold på 1-11 konfirmander (18 hold) kan overveje, om der kan være muligheder for at lægge hold sammen, eller lave fælles undervisning i en del af forløbene. Det giver samtidig anledning til at man overvejer, hvordan man fra stiftsadministrationen kan hjælpe til i et sådan eventuelt samarbejde.

Antal konfirmander på holdet	Besvarelser
1	1
2	1
3	2

4	0
5	1
6	2
7	3
8	3
9	2
10	5
11	1
12	11
13	9
14	9
15	10
16	13
17	15
18	9
19	3
20	10
21	13
22	11
23	5
24	5
25	5
26	3
27	4
28	0
29	1
30	2

3.3. Situationen omkring skolestrukturen

Af besvarelsene fremgår det, at skolestrukturen er afklaret langt de fleste steder (81 %), mens den er uafklaret færre steder (11 %) og endnu færre steder, er man ikke klar over situationen (8 %). Der er således ikke tale om et stort generelt problem i de indsendte besvarelser. Spørgsmålet er dog, om der er enkelte områder, der er mere ramt end andre. Her viser det sig, at hovedparten af de steder, hvor strukturen ikke er afklaret er i Vesthimmerlands Provsti, derudover svarer enkelte præster fra Viborg Domprovsti, Salling Provsti, Skive Provsti også, at strukturen ikke er afklaret. Da kun omkring halvdelen af præster har svaret, kan billedet dog være anderledes. Derfor kan det være en ide på præstemøder i stiftet at tage emnet op og diskutere situationen omkring skolestrukturen og eventuelle løsninger på den.

3.4. Udbredelsen af det forhold, at konfirmander går i skole uden for bopæls sognet

Af besvarelsen af spørgsmål 4 fremgår det, at det for de fleste præster (57 %) gælder, at deres konfirmander ikke går i skole uden for sognet, mens færre præster (36 %) har konfirmander i skole uden for sognet og endnu færre præster (8 %) har konfirmander der går i skole både i og uden for sognet. Det viser, at der over halvdelen af stederne er overlap mellem skoledistrikt og sogn/pastorat. Dog må man sige, at det er en generel udfordring, at så stor en del af præsterne (44 %) har en undervisningsvirkelighed, hvor deres konfirmander går i skole uden for sognet. At sogn/pastorat mange steder er en størrelse, som ikke hænger sammen med skolestrukturen, således at et nært samarbejde mellem menighedsråd og præster på tværs af sognegrænser er nødvendigt for at kunne løse den undervisningsforpligtelse som ligger. Ligesom det kan være hensigtsmæssigt, at man

præster og menighedsråd imellem i en vis udstrækning er enige om sin samarbejds politik med skolen.¹

3.5. Udbredelse af det forhold, hvor der på skolen/skolerne går konfirmander, som ikke har bopæl i det sogn, hvor skolen ligger

Af besvarelserne bekræftes besvarelsen og tendensen i 3.4. . Der er tale om, at flertallet af præster (67 %) har elever i deres sogns skole/er der skal konfirmeres, udensogns fra, mens færre præster (31 %) ikke har elever der skal konfirmeres, udensogns fra. Flertallet af præster oplever således, at de skolemæssige fællesskaber som konfirmanderne er en del af ikke er sammenfaldende med deres sogne. Også her er samarbejde med andre præster og menighedsråd, samt skole en nødvendighed. Præsten/erne er, som ansvarlig/e for undervisningen placeret i et spændingsfelt mellem de mange forskellige forventninger, som er i stedets skik, hos de valgte menighedsråd, ansatte, sognebørn, elever og forældre har til, hvor og hvornår de enkelte skal konfirmeres. For at imødegå, at en sådan spænding skaber store problemer er det hensigtsmæssigt med et højt informationsniveau, hvor parterne inddrages og præsten/erne har deres menighedsråd og skolen med sig. At der med andre ord er en fælles politik på området og man mødes og aftaler retningslinjerne.

3.6. Hvem der danner konfirmandhold

Af besvarelserne fremgår det, vist i tabel 4, at der er en række forskellige modeller og procedurer, som gør sig gældende, når konfirmandholdene skal sammensættes. Et stort antal hold dannes af præsterne (33 %) mens et endnu større antal følger skolens klasseinddeling og dannes af skolen (41 %) ved samtykke fra præsterne. Samtidig ses det, at mange hold dannes ved tilmelding til præsten (11 %) i enten bopælssognet eller det område, hvor man går i skole.²

Tabel 4.	
Antal Steder	Hvem sammensætter konfirmandhold og hvordan
30	Præsterne
10	Eleverne/forældrene ved tilmelding til den præst eller det sogn de ønsker. Elever, der går i skole i nabosognet vælger, om de vil undervises og konfirmeres, der hvor de går i skole, eller i bopælssognet
27	Følger skolens klasseinddeling
6	Geografisk tilhørsforhold/sognegrænsen afgør det. Dvs. at der dannes konfirmandhold med udgangspunkt i sognets børn, og børnene tager derfor hjem til bopælssognet og går til forberedelse, selv om man evt. går i skole i et andet sogn.
10	Skolen

¹ Der er en vis uklarhed i besvarelsen af dette spørgsmål. Seks svarer bl.a. ”nej”, men tilføjer alligevel, at nogle få går i skole udenfor sognet for eksempel børn fra en specialklasse, sportsklasse, international klasse eller enkelte andre, der har valgt at gå i et andet sogns skole. Derved burde besvarelsen vel have været et ”ja”. Syv svarer både ”ja og nej” uden yderligere begrundelse. De resterende besvarelser er entydige ”ja” eller ”nej” tilkendegivelser uden dog at uddybe, om det enten er alle eller ingen, der går i skole i et andet sogn.

² Nogle præster har flere skoler i sognet, og der er forskellig procedurer ved de forskellige skoler. Derfor kan de have afgivet flere svar på dette spørgsmål. Svarene ”Skolen” og ”Følger skolens klasseinddeling” kan evt. være udtryk for det samme, men det kan ud fra spørgsmålets formulering og de indkomne svar ikke siges med sikkerhed. Det bør bemærkes, at det høje antal, der svarer ”Skolen” og ”Følger skolens klasseinddeling” for nogles vedkommende betyder, at de ikke kan gå til konfirmationsforberedelse i hemsognet. Det kan også betyde, at alle sognets konfirmander ikke kan gå til konfirmationsforberedelse samme dag.

4	Præsten og skolen i fællesskab
1	Præsten og forældrene
1	Præsten og sognemedhjælperen

3.7. Hvordan konfirmandundervisningen indpasses i skoleskemaet

Af besvarelsene fremgår det, at der i næsten alle hold 84 % (137 af 163) er tale om at konfirmanderne undervises i morgentimerne, og at man af skolerne får mulighed for at få, eller tildeles hele dage. Samtidig er der en usikkerhed i besvarelsene, som gør at der kan være flere hold som har morgentimerne. Det ser således ud til at være sædvane i Viborg Stift, at konfirmanderne undervises i morgentimerne. I tabel 5 nedenfor kan man se, hvordan undervisningstiden fordeles alt efter, hvor mange konfirmandhold den enkelte præst har. Her synes det heller ikke at være noget problem, at flere hold skal have morgentimer. Det vil sige, at præsterne, hvor de har tre hold, de fleste steder har en god ordning.

Hvis timerne lå om eftermiddag ville præster med 3 hold, selvsagt svært kunne have begravelse 3 af ugens hverdage i den periode undervisningen finder sted. På den anden side, er der en lille tendens til at skolen flytter tiden (4 tilfælde) væk fra morgentimerne, ligesom der er et tilfælde, hvor skolen tildeler tidspunktet uden forhandling. I disse tilfælde bør man forhandle med skolen efter de regler der er på området (se bilag 5), således at man ikke træffer beslutning om flytning af tidspunktet uden forhandling med de berettigede parter, som normalt ikke er den lokale skoleledelse.

Samtidig må man være opmærksom på, at giver man køb på denne sædvane nogle steder, kan det sprede sig til andre skoler og på sigt blive svært at holde fast i morgentimerne. Det er således en meget vigtig opgave for den enkelte provst, men også præst, biskop og menighedsråd, at have en fornemmelse af udviklingen på dette område i hans eller hendes provsti. Dels er morgentimerne pædagogisk set de mest velegnede til undervisning, dels vil en flytning af undervisningen væk fra morgentimerne besværliggøre begravelse på hverdage og mini-konfirmandundervisningen, samt vanskeliggøre undervisning både lære- og lokalemæssigt, og i den forbindelse gøre det endnu vanskeligere eventuelt at indføre en 5-dages arbejdsuge, fordi præsterne skal afløse hinanden mere og selvsagt ikke kan være mere end et sted af gangen.

Tabel 5	
Antal hold	Indpasning for præster, der angiver at have et konfirmandhold:
17	Morgentimer
1	Morgentimer + et par hele dage
2	Præsten <i>tildes</i> en tid af skolen
1	Fælles aftale ml. præst og skole
1	Pt. morgentimer men næste år eftermiddagstimer
Antal hold	Indpasning for præster, der angiver at have to konfirmandhold:
72	To dage med morgentimer
8	En dag med morgentimer + en dag med eftermiddagstimer
8	Efter fælles aftale ml. præst og skole
8	Som regel morgentimer og ellers efter aftale med præsten
2	Morgentimer. Ved temauger o. lign. aflyses forberedelsen. Til gengæld er der mulighed for at få hele dage med konfirmanderne
2	Hos os har vi kun børnene i 60 min om ugen for at tilpasse det til skolens timer. Til gengæld får vi dem i morgentimer + to temadage om året, hvor de har fri fra skole
2	Afgiver ønske til skolen mht. til tidspunkter, men ønsket bliver af og til ikke indfriet, hvilket har medført eftermiddagstimer
Antal hold	Indpasning for præster, der angiver at have tre konfirmandhold:
3/2&1	To dage med morgentimer + en dag eftermiddag

9	Tre dage med morgentimer fordelt på to undervisere (to præster eller præst og sognemedhjælper)
12	Tre faste dage med morgentimer
3	Tre dage med morgentimer + enkelte hele dage (det anføres dog ikke om det er lørdage eller om eleverne har fri til at deltage i konfirmationsforberedelse på hverdage)
3	Hidtil morgentimer, næste år fra kl. 12
3	Fælles aftale ml. skole og præst

3.8. Hvordan skolestrukturen opleves at indvirke på mulighederne for (a) at danne konfirmandhold og (b) tilrettelægge undervisningen

Resultaterne af besvarelserne gengives her særskilt i forhold til a og b.

3.8.a. Hvordan skolestrukturen opleves at indvirke på mulighederne for at danne konfirmandhold

Resultatet af besvarelserne er, at der er to næsten lige store grupper, som henholdsvis ikke har eller oplever problemer i forbindelse med dannelse af konfirmandhold (53 %) mens en anden gruppe (47 %) oplever, at der er problemer i forbindelse med dannelse af konfirmandhold. Problemer, men også løsningsforslag er gengivet nedenfor i besvarelsernes egne formuleringer:

3.8.a.1. Præster, der anfører det problematiske omkring dannelse af konfirmandhold:

De præster, der vælger at samle sognets børn til konfirmationsforberedelse, selv om de går i skole uden sogns oplever problemer på flere områder. Der er bl.a. tale om problemer i forhold til, at konfirmanderne selv ønsker at konfirmeres med deres kammerater i deres klasse uden sogns, at konfirmandforældrene ønsker at de skal konfirmeres sammen med klassen, og at flytning af mindre skolers 6. klasser til 7. klasser ud på forskellige skoler og klasser gør det logistisk vanskeligt at samle alle sognets konfirmander. Hvis man således ønsker at fastholde den gamle sogne/pastoratsstruktur og tilknytning til sognet/pastoratet, kommer man unægtelig ud i problemer for mange præsters vedkommende. I den forbindelse er samarbejde mellem præster først og fremmest afgørende. Ligesom kontakt til skolerne igen er afgørende. Det kan være hensigtsmæssigt, at man overvejer, hvordan man kan hjælpe hinanden her.³ De problemer som er beskrevet i besvarelserne er gengivet nedenfor.

- "Problematiske, fordi nogle børn går på tværs af skoleklasserne" (Kommentar: Denne besvarelse angiver, at sognets børn går i skole uden sogns, men skal "hjem" og gå til konfirmationsforberedelse. Det vanskeliggøres dog af, at sognets børn går i forskellige 7. Klasser)
- "Problematiske, fordi forældrene ønsker, at børnene skal konfirmeres sammen med deres skoleklasse" (Kommentar: Denne besvarelse angiver, at sognets børn går i skole uden sogns, men skal "hjem" og gå til

³ Af præsterne, der oplever, at det er problematisk at danne konfirmandhold har fire ét konfirmandhold, mens 17 har mere end et konfirmandhold. 14 angiver, at skolestrukturen er afklaret i deres område. To angiver, at skolestrukturen ikke er afklaret i deres område. Fem angiver, at de ikke ved, om skolestrukturen er afklaret i deres område. 13 angiver, at sognets konfirmander går i skole i sognet, og at der i sognets skole/skoler går konfirmander fra andre sogne, hvor vedkommende ikke er præst. Tre angiver, at sognets konfirmander går i skole i sognet, og at der i sognets skole/skoler ikke går konfirmander fra andre sogne, hvor vedkommende ikke er præst. En angiver, at sognets konfirmander ikke går i skole i sognet, og at der i sognets skole/skoler ikke går konfirmander fra andre sogne, hvor vedkommende ikke er præst. Fire angiver, at sognets konfirmander ikke går i skole i sognet, og at der i sognets skole/skoler går konfirmander fra andre sogne, hvor vedkommende ikke er præst.

konfirmationsforberedelse. Problemet består i, at forældrene ønsker, at børnene skal konfirmeres sammen med deres klassekammerater)

- "Problematisk, men det fungerer"
- "Problemer med den internationale klasse, der har børn fra hele kommunen. De undervises på et samlet hold efter ønske fra skolen" (Kommentar: Problemet består i en uoverensstemmelse mellem skolens ønske om samlet undervisning af klassen og elevernes hhv. præsternes eventuelle ønske om, at de skal "hjem" og konfirmeres)
- "BESVÆRLIGT, fordi mange har svært ved at forstå, at klasserne skal deles op, når de går i samme skole, men bor i forskellige sogne og skal konfirmeres i sit bopælssogn" (Kommentar: Problemet er manglen på forståelse for, at børnene skal hjem til bopælssognet og modtage konfirmationsundervisning)
- "Det ville være lettere at undervise klassevis, men vi holder for landsbyernes skyld fast i tilknytningen til den lokale kirke"
- "Visse problemer, da konfirmanderne søger mod kammeraterne i stedet for sognet, de kommer fra" (Kommentar: Denne besvarelse angiver, at konfirmanderne har mulighed for at vælge om de vil modtage konfirmationsundervisning, hvor de går i skole, eller hvor de bor. Problemet består i, at der er en tendens til, at konfirmanderne vælger skolesognet til og bopælssognet fra)
- "Da de gl. 6. klasser splittes op og omdannes til nye 7. klasser, underviser vi børn, der lige er kommet i en ny klasse og først lige op til ferien kan vi vide, i hvilken klasse den enkelte kommer til at gå i 7. klasse – det er ret sent"
- "Vanskeligt pga. transport" (Kommentar: Problemet består i, at konfirmanderne har skiftet skole i 7. klasse og nu skal transporteres "hjem" for at gå til konfirmationsforberedelse)
- "Ønsker morgentimer, men skolen er ikke velvillig, da ikke-pastorats elever så skulle have fri" (Kommentar: Konfirmanderne går i skole udensogns sammen med børn fra et eller flere andre sogne. Det gør det svært for skolen at tildele morgentimer)
- "Problematisk fordi klasserne skilles ad for at samle dem på konfirmandholdene"
- "Forældre og konfirmander ville ønske at sognegrænser og skoledistrikter fulgtes ad"
- "Børnene skifter ikke altid skole til den nærliggende, hvilket vanskeliggør mulighederne for holddannelse"

De præster, der ikke vælger at samle sognets børn til konfirmationsforberedelse, men lader dem modtage forberedelsen der, hvor de går i skole oplever dog også problemer, selvom de synes at være langt mindre. Enkelte præster giver afkald på den forestilling om at konfirmanderne skal konfirmeres i bopælssognet, men det kan være problematisk, da konfirmandholdene bliver mindre eller meget små, og at andre præster må varetage ens forpligtelse i forhold til sognebørnene.

- "Vores skole går til 6. klasse. Herefter flyttes børnene til en større skole. Tendensen går i retning af, at man vælger andre skoler end den nærliggende folkeskole i 7. klasse. Det betyder færre konfirmander, idet børnene går til præst sammen med deres nye klasse" (Kommentar: Problemet består i færre konfirmander)
- "Skolestrukturen betyder, at en del sognebørn undervises og konfirmeres i andre sogne"

3.8.a.2. Præster, der anfører det uproblematisk omkring dannelse af konfirmandhold:

Som nævnt ovenfor oplever omkring halvdelen af præsterne, at der ikke er problemer omkring dannelse af konfirmandhold. I den forbindelse er der også løsningsmodeller, og konstruktive måder at tilrettelægge undervisningen på i forhold til en ændret skolestruktur, eller det forhold at konfirmandholdene ikke er de samme som klasseinddelingen. Her viser det sig bl.a., at en god og rettidig kontakt til skolen er vigtig. Besvarelserne er gengivet nedenfor.

- "Spændende med hold, der ikke bare følger klasserne. Det, tror jeg, ville give en bedre undervisning for alle. (Jeg har en veninde i Sverige, som fortalte, at deres søn skulle vælge sig ind på en "linje" til konfirmationsforberedelse. Der var tre muligheder: en med musik i omdrejningspunkt, en med noget kreativt og den tredje kan jeg ikke huske. En spændende tanke.)"
- "På grund af et meget godt og gensidigt respektfuldt samarbejde med ledelsen på Vildbjerg skole, har vi fået en ordening med klassedannelse, som gør det muligt for os at lave konfirmandhold, så konfirmanderne kan konfirmeres i deres sognekirke af sognets præst, som også underviser dem. I 4. klasse meddeler vi, hvilken dag de skal konfirmeres: Timring skoles elever og Kildebakkeskolens elever St. Bededag i henholdsvis Timring/Tiphede og i Vildbjerg kirke. Vildbjerg skoles elever lørdag efter Bededag i Vildbjerg kirke og Nøvling skoles elever søndag

efter bededag i Nøvling kirke. Vi har så aftalt med Vildbjerg skole, at når alle disse skolers elever skal gå i nydannede 7. kl. på Vildbjerg skole, så fordeler skolen Vildbjerg skoles elever og Kildebakkeskolens elever i alle fire 7. klasser. Mens Timring skoles elever fordeles i to af 7. kl. og Nøvling skoles elever fordeles i de to andre 7. kl. Det giver os mulighed for at danne konfirmandhold efter de ovennævnte principper. Så har vi aftalt med Vildbjerg skole, at hvis disse klassesdannelsesprincipper må afviges pga. af antal elever eller af pædagogiske grunde, så kontakter de os, så vi kan finde en løsning m.h.t. konfirmandhold. Det er lykkedes indtil nu. Om tirsdagen har de to klasser med Timring-elever konfirmandundervisning. Vi danner så 3 konfirmandhold af disse to klasser. Om onsdagen har de to klasser med Nøvling-elever konfirmandundervisning, hvor vi danner to konfirmandhold af disse klasser.”

3.8.b. Hvordan skolestrukturen opleves at indvirke på mulighederne for at tilrettelægge konfirmandundervisningen

Resultatet af besvarelsene er, at der er tre grupper, som henholdsvis anfører, at der ikke er problemer (58 %), der er problemer (16 %) og at der både er og ikke er problemer (4 %). Nedenfor gennemgås resultaterne efter de tre grupperinger

3.8.b.1 Præster, der anfører det problematiske omkring tilrettelæggelse af konfirmandundervisning:

Resultatet af undersøgelsen viser, at der er forskellige problemer forbundet med tilrettelæggelse af undervisningen, som følge af den nye skolestruktur. Et af problemerne er, at skolen gerne vil inddrage undervisningen, og gør det med kort varsel, samtidig er det svært at lave eks. temadage, når ens konfirmander er del af en klasse. En måde at imødegå de problemer på er, som også nævnt ovenfor flere gange, at holde møde med skolerne og her aftale retningslinjer og koordinere med andre præster, således at man eksempelvis lægger temadage samme dag, og på den måde kan være heldig at alle klassens konfirmander kan undervises af præster. Med andre ord, så fordrer skolestrukturen i dag et meget mere fleksibelt samarbejde, skole, præster, og menighedsråd imellem. Risikoen er, at konfirmanderne bliver taberne og får dårlig undervisning, eller måske indirekte tvinges til at sige undervisningen fra, da det er for kompliceret rent praktisk. Den enkelte præsts ansvar for undervisningen og det valgte menighedsråds medansvar indebærer, at man arbejder sammen. Problemerne omkring tilrettelæggelsen af undervisningen er gengivet nedenfor.

- ”Ofte vanskeligheder fx ved pludselig inddragelse af timer fra skolen. Ofte med så kort respit, at det er svært at planlægge at få timer til gengæld”
- ”Forvirrende for konfirmanderne at komme tilbage i de gamle 6. Klasser”
- ”Der er begyndende problemer, da et voksende antal elever på skolerne er af anden etnisk baggrund og ikke skal konfirmeres. Det kan give meget små hold, der under tiden med fordel kan slås sammen. Men ikke altid.”
- ”Ukoordinerede arrangementer ml. friskole og folkeskole. Det giver flere dage hvor konfirmandundervisningen bliver aflyst”
- ”Jeg forudser problemer i fremtiden” (*Kommentar: To beskriver ikke nærmere, hvori de fremtidige problemer består, men en enkelt svarer, at der opstår problemer i fremtiden ”når overbygningen flyttes fra landsbyskolen til en skole i den større by og vi ikke har børn i sognene her efter 6. klasse.”*)
- ”Det er lettest at tage konfirmanderne fri fra skole, når man kan tage en hel klasse, og det kan man ikke når konfirmandholdet er sammensat af børn fra forskellige skoler”
- ”Det er blevet besværligt efter nedlæggelse af folkeskolen”
- ”Besværligt. Medindflydelsen forsvinder gradvist”
- ”Da holdene dannes af flere klasser, er det ikke muligt at lave alternative undervisningsforløb” /

3.8.b.2. Præster, der anfører det uproblematisk omkring tilrettelæggelse af konfirmandundervisning:

Som nævnt ovenfor er der en stor gruppe, som ikke angiver problemer omkring tilrettelæggelse af undervisningen. Her angives også, at der er et godt samarbejde mellem skole og præst.

- "Jeg har aldrig fået nej, hvis jeg har bedt konfirmanderne fri til fx udflugt"
- "Samarbejder i forhold til ændrede undervisningstimer"

3.8.b.3. Præster, der anfører både det problematiske og det uproblematisk omkring tilrettelæggelse af konfirmandundervisning:

Besvarelserne rummer også et mere realistisk syn på skolestrukturens konsekvenser, at det ikke kan være anderledes, og at man derfor må tilpasse sig. Samtidig angives problemer omkring transport af konfirmander fra forskellige skoler, ligesom konfirmander af praktiske grunde kan være forhindret i at vælge konfirmandundervisning i deres eget sogn. Igen er der tale om at samarbejde er nøgleordet og at præster og menighedsråd erkender at konfirmanderne er et fællesansvar for flere præster og menighedsråd. Man er i en vis forstand nød til at gøre op med "ø-mentaliteten" og se på alle konfirmanderne som "mine/vores egne", også selvom de ikke tilhører ens eget sogn. Gør man ikke det, vil konfirmanderne meget let opleve en upersonlig og distanceret undervisning, at undervisningen bliver surt pligtstof og ikke udtryk for at der er noget fantastisk man har brug for at vide som døbt. Besvarelserne er gengivet nedenfor.

- "Kan nok ikke være anderledes, da det er to store skoler, der samler elever fra Bjerringbro og omegn, og dvs. fra mange små sogne"
- "Uproblematisk som det er, men skolestrukturen betyder, at undervisningen ikke kan tilrettelægges så alle de konfirmander, der går i skole udenfor sognet/pastoratet kan få muligheden for selv at vælge undervisning i deres eget sogn/pastorat"
- "Ingen problemer, bortset fra der hvor eleverne ikke går i en af sognets skoler – fx besværlig med busser"
- "Ingen problemer indtil videre, men forudser problemer pga. fremtidig skolelukning i sognet"

Et eksempel på en forståelse af det fælles ansvar og en praktisk løsning i en ellers vanskelig skolestruktur er også indeholdt i besvarelserne, her er et eksempel på, at 3 præster arbejder sammen om to konfirmandhold. Det er en model som vil kunne anvendes mange steder:

- "Vi har en fælles tosporet skole, som dækker tre pastorater. Vi er tre præster, der har fået idéen om at arbejde sammen om konfirmanderne, således at vi alle tre medvirker ved begge klasser uden at skele til om konfirmanderne kommer fra vore egne sogne. Vi deler så konfirmanderne ud på de enkelte sogne i slutforløbet ca. 1 måned før konfirmationen. Dette samarbejde betyder, at ingen af os kommer til at stå alene med et meget lille hold eller med et meget stort hold, og vi oplever samarbejdet som meget inspirerende og godt. Vi arrangerer også fælles lejr, gudstjenester mm."

3.9. Samarbejdet omkring dannelse af konfirmandhold (a) og tilrettelæggelse af konfirmandundervisningen (b) er, hvor der er flere præster i pastoratet

36 af besvarelserne angiver, at de er flere præster i pastoratet, mens 53 angiver, at de er den eneste præst i pastoratet og dermed ikke indgår i et samarbejde omkring dannelse og tilrettelæggelse af konfirmandhold med en kollega. Det er således 36 besvarelser, der udgør svarene. Resultaterne af besvarelserne gengives her særskilt i forhold til delspørgsmålene a og b.

3.9.a. Samarbejdet om dannelse af konfirmandhold

Her viser besvarelsene, at der er flere måder at samarbejde på, hvis man er flere præster. Der kan være tale om alt fra et tæt samarbejde til et formelt samarbejde, hvor konfirmandholdene fordeles, eller er fordelt på forhånd, og man ellers ikke arbejder sammen. Udbredelsen af de forskellige modeller er angivet nedenfor i tabel 6.

Tabel 6.	
Antal Præster	Forhold
6	Intet samarbejde” 6 (Enkelte angiver, at grunden til, at de ikke samarbejder, er, at konfirmanderne følger skoleklasserne, så samarbejde er ikke relevant)
9	Fint samarbejde
4	Fast fordeling af skolerne i sognet
4	Vi fordeler pastoratets sogne mellem os
1	Vi fordeler konfirmanderne på hold og fordeler holdene ud fra, hvilken dag de skal konfirmeres
6	Antal hold fordeles efter kvote
4	Her udsendes brev til forældrene tre år før konfirmationen med oplysning om, hvilket sogn, de tilhører, hvem der er præst og hvor konfirmanderne skal konfirmeres. Forældrene kan efterfølgende søge om flytning af undervisningssted/præst eller konfirmationssted. Præsterne gennemgår i fællesskab ansøgningerne og meddeler beslutning.
1	Vi skal næste år have et stort hold sammen
1	Det kompliceres i 2011/12

3.9.b. Samarbejdet om tilrettelæggelse af konfirmandundervisningen

Her viser besvarelsene igen, at der er flere måder at arbejde på vedr. selve undervisningen, hvis man er flere præster. Der kan igen være tale om alt fra et tæt samarbejde til et ikke-eksisterende samarbejde, at man underviser uafhængigt af hinanden. Udbredelsen af de forskellige modeller er angivet nedenfor i tabel 7. Samtidig er der en interessant model, der består i at præsterne bytter hold midtvejs.

Tabel 7.	
Antal præster	Forhold
10	Fint samarbejde
12	Intet samarbejde
3	Vi har lidt undervisning sammen
2	Vi underviser hver for sig, men underviser samtidigt
5	Separat undervisning, men fælles om fx konfirmandweekend, udflugt, Konfirmand Aktion, indledende andagt, indskrivning, temadage 5
1	har størstedelen af undervisningen, 50% præsten har begge hold fem uger årligt
1	Vi bytter hold midtvejs, så vi kommer i kontakt med alle konfirmanderne
2	Vi både tilrettelægger og underviser sammen

3.10. Samarbejdet om dannelse af konfirmandhold (a) og tilrettelæggelse af konfirmandundervisning (b) med andre sognes præster

Resultaterne af besvarelsene gengives her særskilt i forhold til delspørgsmålene a og b.

3.10. a. Samarbejdet med de andre sognes præster om dannelse af konfirmandhold

Besvarelsene viser her igen, at der er forskellige måder at arbejde sammen på, og at der er mange steder, hvor der ikke er samarbejde. Gengivet nedenfor i tabel 8. Der er også steder, hvor der er

samarbejdsproblemer. Samtidig er der et løsningsforslag, som umiddelbart synes problematisk og tyder på, at man ikke har haft en diskussion af forholdene med forældre, menighedsråd, skole. Det er det svar, hvor det nævnes man vil afvise konfirmander for bl.a. at tvinge dem hjem til sognet. Det synes i forhold til de generelle vilkår at være en kortsigtet løsning. Man må inden problemet bliver aktuelt forsøge at få forældre, menighedsrådene og eventuelt skole til at løse problemet i fællesskab. Igen må man have en fælles diskussion af situationen, hvilket også er en mulighed for præst og menighedsråd at engagere sig i de lokale forhold.⁴

Tabel 8.	
Antal præster	Forhold
15	OK/fint
16	Intet samarbejde
1	Når man skal dele fx tre skoleklasser, så de kommer til at gå til konfirmandundervisning i deres eget sogn, giver det under tiden nogle problemer, hvis ikke man er helt enig om dispensationsregler og overholdelse af disse.
1	Fælles koordinering
1	Det er et problem, at konfirmander vælger forberedelse i skolesognet frem for bopælsognet
1	Ved hold på 1-2 konfirmander i nabosognet kommer de over på holdet hos os
1	Arrangerer indskrivning
2	Arrangerer fordeling
1	Fælles drøftelse
1	Nyetablet samarbejde om fælles vejledende folder med henstilling til, at det normalt bør være sådan, at man går til undervisning dér, hvor man skal konfirmeres
1	”Bytter” børn med nabosognene, og det fungerer helt uproblematisk, om børnene vil konfirmeres det ene eller andet sted. Har også selv undervist konfirmander, der blev konfirmeret et andet sted.
1	I [X sogn] vil præsten næste år forsøge at afvise børn fra mine sogne, selv om de går i skole i [X sogn], fordi [vedkommende præst] ender med at have alt for mange konfirmander, og der er et tilbud til børnene i deres hjem sogn.

3.10.b. Samarbejdet med de andre sognes præster om tilrettelæggelse af konfirmandundervisningen

Besvarelserne viser her igen, at der er forskellige måder at arbejde sammen på og at der er mange steder, hvor der ikke er samarbejde (27 %). Samtidig peges der også på problemer. Gengivet nedenfor i tabel 9.⁵

Tabel 9.	
Antal præster	Forhold
12	OK/fint
24	Intet samarbejde
1	Problematisk, at vores sogn er det eneste sogn i området, der tilbyder undervisning til børn i centerklasse. Det betyder, at der ofte er børn fra specialklasser på andre skoler, fordi de ikke kan finde et egnet undervisningstilbud
2	Vi fastlægger konfirmationsdatoer i fællesskab
7	Fælles om fx rockgudstjenester, rollespil, fængselsbesøg, udflugt o.a.
1	Bytter hold et par gange om året med kollega

⁴ 42 besvarer spørgsmål 10a. De resterende, der ikke angiver noget svar kunne måske hører under svaret ”intet samarbejde”, men det vides ikke.

⁵ 53 besvarer spørgsmål 10b.

1	Fælles arrangement for gl. Løgstør Kommune
1	Jeg har specialklassebørn fra hele Viborg kommune på sognets skole, og af og til drager nogle af mine sognebørn på privatskole i Viborg. Så af og til er der en del byten rundt til selve konfirmationen. Jeg konfirmerer børn, jeg ikke har forberedt, og sender børn jeg har forberedt videre til sognekirkerne til selve konfirmationen. Har dog hidtil forløbet uden problemer.
1	Med børn der går i samme klasse men til konfirmationsforberedelse forskellige steder, bliver man ofte sammenlignet, for græsset er som regel grønnere det andet sted
1	Der kan opstå gnidninger, når anden præsts konfirmander fravælger vedkommende og tilvælger den præst, der fungerer i det sogn, hvor skolen ligger. Er det at gå på rov? Eller er det imødekommenhed? Skal der løses sognebånd for at gå til præst et andet sted end hos sognets præst?
1	Må man invitere børn fra bopælssognet, selv om det går i skole i et andet sogn?
1	På tjenstligt præstemøde forsøges afklaring af belastning div. steder.

3.11. Fordele og ulemper ved de nuværende rammer for konfirmandundervisningen i forhold til skolestrukturen

Resultaterne af besvarelserne gengives her særskilt i forhold til fordele (22 %), ulemper (28 %) samt løsningsforslag.

3.11.a. Fordele:

Af besvarelserne fremgår det, at der er fordele ved de nuværende rammer for konfirmandundervisningen, de er gengivet nedenfor i tabel 10. En interessant pointe er også, at ud af et godt samarbejde og god kommunikation omkring konfirmandundervisningen med skolen, kan der vokse et frugtbart skolekirkesamarbejde.

Tabel 10.	
Antal præster	Fordele
1	Sammenfattende er fordelene for mig ved de nuværende forhold: a) At man har gode undervisningstidspunkter, takket være godt samarbejde med skolerne. b) At det er nemt at danne konfirmandhold, fordi de dannes ud fra eksisterende klasser. c) At man har regelmæssig undervisning i et kontinuert forløb, som kan relateres til kirkeåret. d) At de konfirmander, man nu har, undervises i pastoratet, og undervisningen kan relateres til deres egne sognekirker. e) At tilsynet med kirkegangen for de konfirmander, man nu har, er problemfrit.
2	Det er en fordel med morgentimer
1	Samarbejde med skolen omkring hele dage både til skolen og præsten
1	Enkelt at danne konfirmandhold på baggrund af klasser
1	Færre præster skal involveres i de normale aftaler med skolens ledelse, når vi underviser klassevis
1	Gensidig fleksibilitet
8	Kun fordele, idet sognestruktur følger skolestruktur
1	Det velfungerende skole-kirke samarbejde er vokset ud af samarbejdet omkring konfirmandundervisningen
1	Det er en fordel, at skolen er til at snakke med og respekterer kirkens muligheder og begrænsninger
1	Det er en fordel, at man som konfirmand får et forhold til sin egen kirke, selv om man så kun er tre på holdet
1	Hos os begynder konfirmanderne begynder senere på året, til gengæld undervises de 2x60 min., da det passer bedst med skolens undervisningsstruktur. Det er en fordel, at vi har konfirmanderne længere tid pr. gang
1	Fordelen ved, at klasserne splittes op, er, at børnene taler sammen og sammenligner og dermed får større indblik i, at der er forskellige kirker med forskellige tilbud i byen

1	Det er et glædeligt gensyn med den gl. 6. Klasse
---	--

3.11.b. Ulemper:

Af besvarelsenerne fremgår det også, at der er ulemper ved de nuværende rammer for konfirmandundervisningen, de er gengivet nedenfor i tabel 11.

Tabel 11.	
Antal præster	Ulemper
3	Konfirmandhold dannet på baggrund af klasser fjerner børnenes tilknytning til sognekirken og udfordrer sognebegrebet. Er sognet eller børnenes ønsker vigtigst?
5	Det skaber forvirring hos forældre og børn, at de måske skal et andet sted hen, end de regnede med eller kammeraterne skal
2	Mange konfirmander der ikke hører til i sognet giver dårlig tilknytning til kirken og dårlig sammenhæng mellem gudstjeneste og undervisning
2	Store hold
1	Sammenfattende er ulemperne: a) At en del af pastoratets konfirmander undervises (og konfirmeres) udensogns sammen med deres klassekammerater, fordi de har skolegang i et andet pastorat. b) At det forventes, at antallet under a) fremover vil være stigende. c) At de nuværende forhold er meget følsomme over for ændringer. - Ændres skolestrukturen, så 7. klassetrin på kommuneskolen i pastoratet flyttes til en byskole, må der udtænkes helt nye rammer, hvis pastoratet her skal fastholde sine konfirmander. Og det lader sig kun gøre i samarbejde med andre berørte sogne/pastorater, skoler og de kommunale myndigheder
3	Det er en ulempe, at børnene går i hjemssognet, men gerne vil følges med kammeraterne
3	7. klasserne er nydannede, således at der ikke er tale om en tryk, tilpasset enhed – det giver uro den første tid
1	Manglende plads til anderledes tiltag og dagsforløb. Skolen står på pinde for at rykke konfirmandundervisningen udenfor normal skoletid
1	Når sogne- og skolegrænse ikke følges ad
1	Geografi og forskellige mødetider gør det svært at slå klasser sammen til konfirmandhold
2	Uro på holdet de første måneder, fordi konfirmandholdet ikke er klassen. Det skaber pædagogiske udfordringer
1	Måske at konfirmander bliver sat tilbage i deres gamle klasse
1	Usikkerhed omkring konfirmationsdatoer, da eleverne i de enkelte klasser ikke konfirmeres sammen som tidligere
1	Store kørselsudgifter
2	Transporttid

3.11.c. Løsningsforslag:

Af besvarelsene fremgår også løsningsforslag, de er gengivet nedenfor i tabel 12.⁶

Tabel 12.	
Antal præster	Løsningsforslag
1	Præster bør ikke se sig selv så snævert tilhørende et bestemt sogn – der er store perspektiver i at krydse sognegrænser i forbindelse med undervisning. Hvad hvis et team fandt på at undervise ALLE konfirmander på samme dag og tid i et stort fællesskab?
2	Oprettelse af undervisningsteams
1	Pga. manglende sammenhæng mellem sogn og skole forudser jeg på længere sigt, at konfirmandundervisningen frigøres helt fra skoletiden. Jeg ser store tanker i at undervisningen ligger helt fri af skolerne og leger med tanken om at købe børnene fri i hele dage og lave yderligere temaundervisning, men det kan ikke lade sig gøre, uden at vi præster er enige om det (kan jeg forudse)
1	Hvis tendensen med, at børn og forældre fravælger den nærliggende folkeskole i 7. Klasse, kunne det sagtens ende med, at der ikke vil være konfirmander i sognet om få år. Det ville kunne løses ved at løsrive konfirmandundervisningen fra skolen og lægge det udenfor almindelig skoletid

3.12. Inddragelse af konfirmandernes sognekirke i undervisningen, hvis undervisningen foregår i et andet sogn

Besvarelsene viser at sognekirken ikke altid inddrages, og hvis den inddrages bliver det på forskellig måde, således at man fra nogle præsters side kræver af konfirmanderne, at de bruger deres sognekirke, ligesom man fra andre præsters side ikke kræver det. Svarene er gengivet nedenfor i tabel 13. Ud af de 89 besvarelser er der 36, der slet ikke svarer, eller svarer ”ikke aktuelt hos os”. Af de der slet ikke svarer, fremgår det ikke, om det er udtryk for, at kirken ikke inddrages, eller om det er udtryk for, at det ikke er relevant i deres sammenhæng. De resterende 53 beskriver, hvordan den lokale sognekirke inddrages i undervisningen. Disse svar kan aflæses af tabellen nedenfor.

Tabel 13.	
Antal præster	Model/procedure
14	Der er en forventning om, at konfirmanderne også går til gudstjeneste i hjemsogets kirke
16	Kirken inddrages ikke
1	Næsten ingen inddragelse
9	Besøg i kirken
3	Generalprøve inden selve konfirmationen
1	Selve konfirmationen
3	Særlige konfirmandgudstjenester i hjemsogets kirke

⁶ 25 svarer slet ikke på spørgsmålet, mens de resterende 64 afgiver et svar. Ud af de 64 besvarelser er der 29, der kun svarer positivt, altså udelukkende ser fordele. 16 af dem begrundes ikke nærmere, hvori fordelene består, mens de resterende 13 positive tilkendegivelser kan aflæses i listen over fordele i det ovenstående. Ni af de 13 anfører den positive begrundelse som det, at sogne og skole følges ad. Det kan ikke umiddelbart udledes af de andre besvarelser. Ud af de 64 besvarelser er der 16, der kun svarer negativt, altså udelukkende ser ulemper. Disse 16 tilkendegivelser kan aflæses i listen over ulemper i det ovenstående. Ud af de 64 besvarelser er der 14, der både ser fordele og ulemper ved de nuværende rammer for konfirmandundervisningen. Disse fordele og ulemper kan aflæses i listerne over hhv. fordele og ulemper i det ovenstående. Nederst er der lavet en liste over de forslag på eventuelle løsningsmodeller i forhold til problemstillingerne. Fem kommer med sådanne forslag.

1	Bruges kun ved enkelte lejligheder
1	Pilgrimsvandring fra den ene kirke til den anden
1	Ekskursion
2	Enkelte lektioner afholdes der
1	Undervises de børn, jeg skal konfirmere, i et andet sogn, skal de deltage i de konfirmandaktiviteter, der foregår her hos os udenfor normal undervisningstid. Det betyder, at konfirmanden har ”ekstra undervisning”, men jeg vil gerne, at jeg kender de børn, jeg konfirmerer. Det foregår i god overensstemmelse med forældrene

3.13. Øvrige relevante kommentarer/bemærkninger

Resultatet af undersøgelsen er, at flere præster (34 eller 38 %) finder det nødvendigt at kommentere yderligere på rammerne omkring konfirmandundervisningen. I de besvarelser viser der sig individuelle og konkrete problemstillinger, som for den førstes vedkommende er uhyre kompleks. Det tilfælde kræver en konkret og gennemtænkt løsning, som inddrager de forskellige parter. Der er også beskrevet andre forhold, som kræver konkrete løsninger med inddragelse af provst og andre relevante parter. Samtidig er der 3 (3 %) som nævner, at de ønsker konfirmandundervisningen flyttet til 8. klasse, 1 nævner undervisningen skal flyttes til 6. Klasse, mens 4 nævner, at de forudser problemer i fremtiden pga. kommunale omstruktureringer.

- ”[Redegørelse for skolestrukturens indflydelse på undervisningen i Sjørlev-Almind-Lysgaard pastorat] Sjørlev Sogn ligger i Silkeborg Kommune, hører til Ikast-Brande Provsti og Viborg Stift. Almind og Lysgaard Sogne ligger i Viborg Kommune hører til Viborg Domprovsti og Viborg Stift. Frederiks Skole ligger i Frederiks Sogn, som ligger i Viborg Kommune, hører til Viborg Østre Provsti og Viborg Stift. Al undervisning af konfirmander foregår i konfirmandstuen i Sjørlev (her er av-midler m.m.) og menighedsrådet stiller bus til rådighed for transport til og fra Hald Ege Skole og for transport til Kjellerup Skole (08-09 har det været FRA Kjellerup skole pga. eftermiddagsundervisning). Der skal så i år yderligere betales for bus/taxi fra Lysgaard til Sjørlev og videre til Hald Ege. Så der skal nu bruges ligningsmidler på 3 gange bustransport, hvor det med en bedre hjælp fra skolens side ville kunne klares med 2. En stor post på et budget! Børn fra Sjørlev sogn, skifter skole til Kjellerup efter 6. klasse, placeres i 4 forskellige klasser i Kjellerup, hvor man henholdsvis konfirmeres i Vinderslev, Levring, Hørup og Sjørlev. Alle børn fra Sjørlev har dog mulighed for at komme til præst samme dag (ikke nødvendigvis på det tidspunkt præsten ønsker). De børn, der ikke skifter til Kjellerup kommer i stedet til enten Viborg Private Realskole, Viborg Friskole, Skæggær Friskole, Balle Skole (indlæringsvanskeligheder). Børn fra Almind-Lysgaard Sogne, går på Hald Ege skole eller på Frederiks Skole (Skelhøje-delen af Lysgaard). Hald Ege skole placerer ikke børnene sognevis i klasserne (jf. en skolebestyrelsesbeslutning af 2007) og det medfører store problemer for tilrettelæggelsen af undervisningen. Desuden går der i alle klasser på Hald Ege skole børn fra Viborg by, som jeg så konfirmerer, hvis de ønsker det, da de ikke kan deltage i tilbud fra egne sogne pga. skoleskiftet. En del børn, især fra Birgittelyst området, går i skole på Viborg Private Realskole. Børnene fra Skelhøje på Frederiks skole har foreløbig alle ønsket konfirmation i Frederiks, og dette foregår i god overensstemmelse med præsten der, jf. andre aftaler omkring Skelhøje præsterne imellem (Skelhøje er en landsby delt mellem Frederiks, Dollerup og Lysgaard sogne). Konkret for skoleår 09-10: børnene fra Lysgaard sogn skal gå til præst sammen med børnene fra Sjørlev sogn, som de på intet tidspunkt i deres skoletid har haft noget med at gøre, hvor de dog fra årgangen kender Almind-børnene, men skolens tilrettelæggelse af undervisningen umuliggør et hold. En aftale med [anden sognepræst] om at [vedkommende] gerne underviser konfirmanderne fra VPR og at de så kommer ”hjem” og bliver konfirmeret fungerer set fra min side upåklageligt. [Sognepræsten] har ikke givet udtryk for noget andet. [Med anden sognepræst må jeg fra år til år] aftale, hvad vi gør – men [vedkommende] har i år besluttet at henvise konfirmanderne fra Almind-Lysgaard til konfirmation i hjemsoget, da [vedkommende] ellers får for store hold. Det har jeg fuld forståelse for. Det er heller ikke en personsag omkring præsten, for forældre og børn, hvor deres børn skal konfirmeres, men et spørgsmål om at børn gerne vil konfirmeres sammen med sine klassekammerater. Jeg kan forudse, at jeg indenfor få år vil ende med 3 hold, hvor de i alt ca. 45 børn sagtens vil kunne undervises på 2 hold. Et ønske om, at alle børn fra mine sogne på Hald Ege Skole havde en dag, hvor de havde fri samtidig, så de kunne undervises om eftermiddagen er blankt afvist. Det er min absolutte intention at øge temaundervisningen, foreløbig ved at inddrage hele og halve lørdage og udbygge konfirmandlejren, og så i perioder skære ned på ugeundervisningen, for at afhjælpe problemerne i hverdagene – både for mig selv og for konfirmanderne og derved give dem bedst mulig undervisning. Det kræver dog meget planlægning og inddragelse af frivillige m.m. (men er til

gengæld MEGET udbytterigt, hvilket børnene også giver udtryk for). En yderligere kringler er, at der også er et lille samarbejde med Vium sogn, som sjældent har mere end 4-10 konfirmander, og hvor børnene fra Sjørsløv og Vium dyrker sport sammen, børnene fra Vium går dog på Thorning skole – og pga. sognegrænserne går der af og til et par Vium-børn i skole her i Sjørsløv og konfirmeres derfor her, når de ved skoleskiftet til Kjellerup ikke har noget ”tilhørsforhold” til nogle af de andre sogne, der hører under Kjellerup Skole. Der er derudover et fremragende skole-kirkesamarbejde i Silkeborg Kommune, som Kjellerup Skole (og Sjørsløv Sogn) jo ligger i og er en del af. Men det er et samarbejde jeg overhovedet ikke har orket at tænke på at være en del af. Hvilket betyder, at de børn jeg har i klasserne på Kjellerup Skole ikke nødvendigvis oplever det samme som resten af klassen – men der er (trods alt) grænser for, hvor meget jeg kan sprede mig. Kan det blive meget værre.... Hvis ikke jeg virkelig brændte for konfirmandundervisning, så tror jeg nok, at jeg for lang tid siden havde sat mig med hænderne i skødet og tænkt: ”nå og hvad så...”

- ”Blandt provstiets præster hér har problemstillingen været drøftet – dog uden at nå til nogen afklaring. Men flg. forslag har været drøftet: a) Konfirmandundervisning på 6. klassetrin el. på 8. klassetrin. b) Samarbejde om konfirmandundervisningen således, at landpræster: enten underviser konfirmandhold fra by- /centralskoler i de sogne/pastorater, hvor skolerne ligger og eleverne naturligt vil gå til undervisning, fortrinsvis hold med elever fra eget sogn/pastorat, eller deltager i undervisningen af sådanne hold i et vist omfang og fortrinsvis på hold med konfirmander fra eget sogn/pastorat c) Hel eller delvis omlægning af undervisningen til heldagsmoduler med mulighed for mere projektorienterede forløb, hvor flere præster samarbejder om undervisningen, samt for fælles aktiviteter med flere hold (f.eks. rollespil, ekskursioner, o.l.) d) Søge aftale med skolerne inden for et passende geografisk område om, at konfirmandundervisningen sættes på skemaet, så tidsrummene i størst mulig omfang muliggør, at elever kan gå til konfirmandundervisning i deres eget sogn/pastorat. e) Ændre den nugældende ordning, så konfirmandundervisningen placeres uden for skoletiden, hvorved dannelsen af hold kan ske uafhængigt af skole- og klassetilhørsforhold, og holdene naturligt og først og fremmest vil bestå af elever fra eget sogn/pastorat”
- ”a) Jeg har 1-3 elever hvert år. De kommer fra en stedlig efterskole. Eleverne herfra er vanligvis et år ældre (De kommer fra andre kommuner i landet, hvor man konfirmerer i 8. klasse). Det giver konfirmandundervisningen nogle andre udfordringer. b) Under pkt. 11 har jeg nævnt, at jeg hvert år har konfirmanderne en hel dag. Det har været en god udfordring at planlægge og tilrettelægge en sådan dag sammen med min nabokollega, der har den samme ordning med sin skole”
- ”Med mindre forældre selv kan magte transporten, er man nødt til at acceptere, at elever i specialklasse mv. undervises som hold”
- ”Det er påtrængende at få kigget på, hvordan man tilbyder en ordentlig undervisning til børn i specialklasser”
- ”Der skal tages hul på en debat om, hvorvidt vi kunne lave meget mere samarbejde og evt. funktionspræster indenfor konfirmandundervisning”
- ”Ved skolesammenlægninger, hvor landsogne ender med få konfirmander, men måske et stort hold på selve konfirmationsdagen kunne man gøre følgende: a) for at aflaste sin kollega: Præster med mere end tre konfirmandhold bør aflastes. Dvs. præster med kun et hold skal frivilligt/pålægges at pendle til kollegaholdet. B) Fordele for præsten selv: en masse inspiration og ens puls holdes i gang ved mødet med disse dejlige unge mennesker!”
- ”2x45 min er ofte for kort tid. Man kan fx ikke nå at se en hel film og tale om den bagefter”
- ”Deling af klasser efter sognegrænser giver problemer, ikke mindst hos forældrene, som ikke kan forstå, at det er vigtigere at følge sognegrænserne end at hele klassen kan følges”
- ”Konfirmandordningen er optimal”
- ”Friskolen gør modstand mod at afsætte tid til konfirmandundervisning indenfor skoletiden”
- ”Det er væsentligt, at der er sammenhæng mellem konfirmandundervisning og konfirmation og mellem konfirmandundervisning og sognepræst/kirke”
- ”Mange bosiddende i pastoratets mindre kirkedistrikt føler de hører hjemme i det store sogn og ønsker derfor undervisning og konfirmation der. Pga. pladmangel i kirkecentrets lokaler, forsøger vi at fastholde undervisningen i de distrikter, hvor de har bopæl”
- ”Når der skal indføres en ændring af skolestrukturen, som indebærer at 7. kl. skal gå i en overbygningsskole, der dækker flere sogne, er det vigtigt, at præsterne tidligt i processen tager kontakt til overbygningsskolen, for at drøfte konfirmandundervisningsproblematikken og finde frem til en løsning, som både skolen og konfirmanderne kan trives med. Det er vigtigt at få skabt den atmosfære og forståelse, at børn i 7. kl. hverken er skolens børn eller kirkens børn, men forældrenes børn, som har en væsentlig relation til både skolen og kirken i netop det skoleår. Kan skolen og præsterne fremlægge en plan for konfirmationsforberedelsen kan det også gyde olie på oprørte vande i debatten blandt forældre fra de skoler, som skal afgive 7. kl.”
- ”Det er bedre at konfirmanderne får en god og imødekommende forberedelse end at de tvinges til at være i en situation, de ikke ønsker at være i. Da jeg har skole i mit sogn, og nabosognets børn går i skole der, oplever jeg

hvert år problemet. Jeg har opfordret min kollega til at gøre sit sogne familier og elever beviste om deres tilhørsforhold. Det er den eneste måde, følger jeg, at dette problem kan løses. Skolen stiller sig ikke i vejen, men er meget fleksibel med at finde løsninger, så børnene kan fordeles til sognene på samme tidspunkt"

- "Jeg ønsker ikke konfirmationen flyttet til 6. klasse"
- "Jeg vil betragte det som en mindre katastrofe, hvis vi samler alle konfirmandhold i [X by]. Hvis man så skal undervise dem klassevis, vil man opløse begrebet "vores præst". Præsten bliver dermed ikke til at skelne fra en alm. lærer og derved tages et afgørende skridt i retning af embedets funktionær-gørelse"
- "På en af skolerne i sognet findes en specialklasse med elver mange forskellige steder fra. Det er et stort ønske fra skolen og forældrene, at de konfirmeres her. Vi har ikke resurser til at lave et særligt hold for dem, så de er sammen med de øvrige konfirmander – det går nogenlunde"
- "Der er hvert år børn/forældre, der ønsker at krydse sognegrænsen. Det er vanskeligt at være fleksibel og skabe sognebevidsthed på en og samme tid"
- "Jeg har konfirmander fra specialklassen, der samles fra et større område. Her synes jeg, at sogne og menighedsråd skal stille transport til rådighed, så de kan komme hjem og få konfirmandundervisning og blive konfirmeret. Ellers mister disse børn sociale rødder hvor de bor. Måske skal der fra centralt hold meldes ud om, at sognets børn har krav på kirkelig betjening"
- "Jeg ønsker at bryde forløbet op fra morgentimer til hele dage"
- "2 af de 3 præster er ikke fuldtids sognepræster i deres pastorater her. Én har et lille pastorat med undertiden under 5 konfirmander, og er så yderligere ansat i et pastorat udenfor Thyholm. Én er ungdomspræst, og skulle under alle omstændigheder frigøres fra konfirmandundervisningen i perioder. Derfor opstod tanken om dette samarbejde, og det fungerer fint. Vi har et virkelig godt samarbejde med skolen, som blandt andet udmønter sig i 2 årlige møder mellem skoleledelse og præster, hvor vi drøfter relevante samarbejdsspørgsmål : Konfirmander, minikonfirmander, juleafslutninger i kirkerne, blå-mandags arrangement m.m. Det er vores erfaring, at samarbejde mellem kollegaer også på dette felt giver øget arbejds glæde og virker inspirerende. En fordel er så også, at hvis én af os er optaget af andre ting en uge, kan undervisningen gennemføres alligevel, fordi der stadig er én eller to "på banen". Endelig kan det også fremhæves som en gevinst, at konfirmanderne , når de har 3 forskellige præster hen ad vejen, måske har lidt større chancer for alle at finde i alt fald én, som de "svinger" sammen med"
- "Vores skole går kun til 6. klasse. Men da konfirmandundervisningen starter umiddelbart efter sommerferien, er det naturligt for eleverne at føle sig som én klasse. Menighedsrådet har dog fået en ekstra busudgift, da konfirmanderne køres til den store skole, når konfirmandundervisningen er slut"
- "Der er pt. ingen problemer med tilrettelæggelse af k-undervisningen i forhold til skolen"
- "Det bedste ville være, at konfirmandholdene kunne bestå af de 6. klasser, der tidligere har været. Det kan lade sig gøre, hvis skolen vil give alle 7. klasser fri to morgener om ugen. Alternativet er, at alle konfirmandhold består af nuværende 7. klasser, men så kommer præsterne til at konfirmere elever de ikke selv har undervist, og en del elever bliver konfirmeret af præster, der ikke har undervist dem. Og de har vi præster hidtil sat os imod!"
- "Jeg ville finde det helt uproblematisk, hvis (når?) konfirmandundervisningen hverken kunne finde sted i morgentimerne eller indenfor skoletiden"
- "I år har vi forsøgt at undervise to hele dage samt 3x2 morgentimer. Der har været en fin evaluering, men konfirmander og forældre har ikke opnået samme fornemmelse af at høre til, som dem der kommer kontinuerligt. Og skolen stod med det problem, at de i den hele uge skulle tilbyde undervisning til de elever der ikke modtog konfirmandundervisning. Det gentages derfor ikke efter fælles forståelse mellem os og skolen"
- "Det er ikke muligt at udfylde ovennævnte skema for vores sogn, men jeg vil gerne komme med nogle oplysninger om sognet og konfirmationsforberedelsen. Vores sogn er et bysogn med, hvad deraf følger. Det ligger skævt på skolegrænserne. Unge i konfirmandalderen går på fem forskellige skoler. Vi har konfirmander fra den ene af skolerne. De øvrige skolers unge i konfirmationsalderen går til forberedelse i tre andre sogne"
- "Vores sogn har - heldigvis - ikke hidtil haft de skitserede problemer, som giver anledning til spørgsmålene. Vi har nemlig sammenfald mellem sognegrænser og skoledistriktgrænser. To skoler ligger i sognet, og vi har sædvanligvis 4-5 konfirmandhold fra de to skoler i et godt og gnidningsfrit samarbejde med skoleledere og lærere. Dertil kommer undertiden specialklassehold, og her tager vi gerne også elever, der bor uden sogn, for at de kan føle sig som en gruppe. Skolerne indgår også her i et godt samarbejde (og det samme gælder forældrene til disse børn). Endelig har vi optaget enkelte elever, der bor i sognet, men som går i skole et andet sted i byen. Også denne udfordring har hidtil været til at bære. Sognepræsterne hos os fordeler holdene og har i øvrigt et fortrinligt samarbejde - også om denne opgave. Menighedsrådets opbakning mangler heller ikke. På denne baggrund synes jeg, at mine svar til jeres spørgsmål falder uden for den ramme, I spørger ind i. Jeg håber det er ok med ovenstående..... Det skal lige tilføjes, at vi har et lokalt Skole-Kirke-samarbejde, som vi har meget glæde af. Kontakten på mange klassetrin støtter også vort samarbejde omkring konfirmander"

- Fra skoleåret 2009/2010 skal en del af mine kommende konfirmander gå i skole i Nykøbing Mors – fra næste år er det hovedparten. I Skive Kommune er der undervisning onsdag som fælles dag; i Nykøbing undervisning tirsdag og torsdag. Børnene fordeles på 5-7 klasser.

4. Resultater af menighedsrådenes besvarelser

Resultaterne af menighedsrådenes besvarelser gennemgås i den samme rækkefølge som spørgeskemaet. Det skal nævnes at der kun er tale om 30 reelle besvarelser, hvortil kommer 5 besvarelser, som bidrager til besvarelse af skemaets spørgsmål 5, øvrige kommentarer og bemærkninger. Man må forudse at menighedsrådene i fremtiden kommer til at skulle mere på banen for at tale for de bedst mulige rammer for undervisningen både lokalt i forhold til kommunalpolitikere og skole, men også i større fora. Derfor er det vigtigt, at fastholde også de valgte menighedsråd på deres ansvar på dette område og en konsekvens af, at svarprocenten kun har været 14 må være, at man benytter forskellige lejligheder til at gøre opmærksom på det ansvar, eksempelvis stiftsstævnet eller andre steder, hvor rådene er repræsenteret.

4.1. Situationen omkring skolestrukturen

Ligesom præsterne blev spurgt om skolestrukturen er menighedsrådene blevet det. Resultatet af undersøgelsen er, at strukturen er fastlagt de fleste steder (93 %), mens der langt færre steder (7 %) er tale om at den ikke er fastlagt, ingen af svarene svarede ”ved ikke”. I forhold til svarprocenten, er der tale om meget misvisende tal, som dog, kan sammenlignes med præsternes svar, hvor svarprocenten er højere. Her er der, som nævnt ovenfor, tale om en fordeling der på 81 % og 11 %.

4.2. Menighedsrådets fokus på at sikre de bedst mulige rammer for konfirmandundervisningen i 7. klasse

Besvarelserne beskriver forholdene i deres område og viser at rammerne for konfirmandundervisningen ikke fylder så meget i menighedsrådenes bevidsthed. Man bemærker dog flere steder, at der et godt samarbejde mellem skoleleder og præst. Samtidig er der en besvarelse som giver udtryk for bekymring for fremtiden, når konfirmander deles ud på flere klasser. Ligesom det et sted nævnes, at man er fælles i rådet om at fastlægge konfirmationsdatoer. Menighedsrådenes besvarelser er gengivet i tabel 14 nedenfor.

Tabel 14.	
Antal besvarelser	Svar
1	”Undervisningen ligger samtidig i friskolen og naboskolen, hvor de fleste af sognets børn går i skole. De børn, der efter lukningen af den lokale skole går i skole i den større by i området har et stort problem, hvis de ønsker at blive konfirmeret hjemme og følge undervisningen her”
1	”Det tilstræbes, at flest mulige konfirmander får tilbud om undervisning i sognet, hvor man ønsker at blive konfirmeret”
1	”Kommunereformen har ikke betydet noget for konfirmandundervisningen”
	”Haubro-børnene i Aars følger konfirmandundervisningen ved Aars-præsterne. Nogle konfirmeres i Haubro, og andre vælger Aars. Friskolens børn følger konfirmandundervisningen i Haubro og bliver konfirmeret her”
1	”Præster + skole aftaler”
4	Går som det skal
3	Undervisningen foregår samme sted
5	Blanke besvarelser/ikke aktuelt
4	God kontakt mellem kirke og skole. Skolelederen og præsten taler sig fint tilrette om de praktiske forhold, der berører konfirmandundervisningen
1	”Præsterne tager sig af dannelsen af de enkelte konfirmandhold. Menighedsrådet arbejder for at gøre undervisningslokalerne så gode som mulige. Vi har undervisning to steder. Men det er vores opfattelse, at flere elever har et nært tilhørsforhold hertil hvor de går i skole og egentlig

	også gerne ville have konfirmandundervisning her. Men vi har ikke plads nok til at tage flere konfirmander, og de undervises af egen præst, hvor de bor”
1	Spørgsmålet ikke forstået
1	”Hos os undervises i en kortere periode, men nu med 60 min. lektioner”
1	”Menighedsrådet har godkendt ændringer af konfirmationsdatoer”
1	”Vi lever på skolens velvillighed eller mangel på samme. Det er gået godt indtil nu, men vi frygter skolens planer om at fordele de tre skolers elever på fire klasser, så bliver det svært, men vi har ingen mulighed for at stille krav”
1	”Menighedsrådet foretager sig ikke noget specielt”
2	”Lokaler og økonomisk bidrag”
1	”Der er en aftale mellem de to præster, at man underviser sognebørn fra egne sogne. Der kan dog dispenseres”

4.3. Forældrereaktioner i forhold til skolestrukturen og tilrettelæggelsen af konfirmandundervisningen i 7. Klasse

Resultatet af besvarelserne viser, at der i det fleste tilfælde ikke har været forældrereaktioner, og at der de gange, det har fundet sted, har været begrænset og af meget lokale årsager.

Tabel 15.	
Antal besvarelser	Svar
1	Skolebestyrelsen har ønske om at flytte konfirmandundervisningen til efter 5. Time
19	Ingen forældrereaktioner
6	Blanke
2	Tilfredshed med den nye ordning
1	har hørt, at forældrene ønsker, at konfirmanderne ønsker, at konfirmanderne undervises af deres egen præst og helst hjemme i sognet
1	”Mange af vore børn går på friskolen, og bliver konfirmeret første søndag efter påske, derved bliver der problemer med Blå Mandag. I forbindelse med det har vi fået henvendelse om, om vi kunne have samme konfirmationsdag i valgmenighedskirken og i sognekirken. Det ønske har vi ikke efterkommet, bl.a. fordi provsten ikke mener, at vi kan holde konfirmation så tidligt, og datoerne er også meldt ud de næste par år”

4.4. Transportproblemer og løsninger heraf

Besvarelserne viser at der i flere tilfælde (13) ikke er transportproblemer, mens der i andre tilfælde er tale om at menighedsrådet betaler for transport (13)

4.5. Øvrige relevante kommentarer/bemærkninger

Af menighedsrådenes øvrige kommentarer og bemærkninger fremgår en tendens til, at man er glad for morgentimer og frygter at flytning af timer til om eftermiddagen vil betyde at færre bliver konfirmeret. Et tilfælde nævner at skolestrukturen betyder at man fra 2010/11 må have lavet en samarbejdsaftale. En enkelt kommentar taler om at flytte undervisningen til 8. Klasse, hvilket svarer til den lille gruppe af præster, som ønsker det samme (4 %). Samtidig bemærkes flere steder at der er et samarbejde med skolen om at sikre at konfirmanderne undervises i sognet. To besvarelser nævner, at det betyder meget at konfirmanderne konfirmeres i deres bopæls sogn. Der beskrives i besvarelserne et eksempel på at præster i 3 sogne og skoleledelsen planlægger/aftaler rammerne sammen, hvilket har givet ”mere ro”. Besvarelser er gengivet nedenfor.

- ”Vi har et nybyggerområde, der er delt mellem to sogne. Fx er der eksempel på, at den ene ende af en grund ligger i det ene sogn og den anden ende i det andet sogn”

- "Det mest hensigtsmæssige er, at konfirmandundervisningen fortsat er om formiddagen og ikke efter skoletid, hvor præsten kan have kirkelige handlinger. Desuden vil der være flere der vælger konfirmationen fra"
- "Sognepræsten er glad for, at skolen stiller morgentimer til rådighed"
- "Vi føler, at det går rigtig godt, der er stor tilslutning til konfirmandundervisningen og vi føler de unge er glade for den tid de kommer til undervisning"
- "Fra august 2010 vil børnene fra Junget, Thorum, Åsted, Selde og Fur fra og med 7. klasse starte på Breum Skole, hvor de vil komme sammen med 7. klasse-elever fra Lyby, Jebjerg, Grønning, Thise og Grinderslev. Det vil sige, at de 4 præster, der bor på Fur, i Selde, Jebjerg og Breum har deres konfirmander på samme skole. Spørgsmål 2, 3 og 4 vil derved være særdeles relevante. Menighedsrådene Junget-Thorum, Åsted og Selde har fælles sognepræst, og eleverne på Selde Skole kommer fra hele området. Vi har nedsat et udvalg, som vi kalder udvalget til drøftelse af konfirmandundervisningen. Meningen er at give præsten en mulighed for sparring og et forum for åben drøftelse. Ved sidste møde berørte vi kort ovenstående problem, som vi er klar over vil give store problemer. Konsekvenserne af 7. klasse flytningen til Breum Skole er slet ikke gået op for os endnu. Om et år må der være en løsning klar."
- "Vi har jo ingen garanti for, at der ikke kommer ændringer frem over"
- "Med samarbejde med skolen håber vi at kunne beholde konfirmanderne til undervisning i sognet. Skolens problem er, at de blander og laver tre nye klasser, der hører til tre sogne. Dette vanskeliggør tilrettelæggelsen af timerne til konfirmandundervisning"
- "Vi har drøftet faren for, at der vil være børn, der helst vil konfirmeres sammen med dem de går til konfirmandforberedelse sammen med. Den samme bekymring er der også forældre der giver udtryk for. Vi opfordrer til at man så vidt muligt bliver konfirmeret i det sogn man hører til"
- "Præsterne i tre sogne + skolen har fået lavet en aftale om, at der er konfirmandundervisning på samme tidspunkt for alle hold, samt at udflugter og emneuger er indlagt i planlægningen. Det har givet mere ro"
- "Mit umiddelbare indtryk er, at det betyder meget for præsterne, at de kender konfirmanderne og har fulgt dem i undervisningen"
- "At 7. klasserne ved påbegyndelsen af konfirmandundervisningen er helt ny-sammensatte, har forstærket overvejelserne om at flytte konfirmandundervisningen til 8. klasse. Dette kunne vel gøres uden problemer"
- "Vi prioriterer højt, at vi stadig kan tilbyde undervisning i vores sogn"
- "Afklaring finder først sted i 2011/12, hvorefter spørgsmålene kan besvares"
- "Fra august 2010 vil eleverne i Junget, Thorum, Åsted, Selde og Fur fra og med 7. Klasse starte på Breum skole, hvor de vil komme sammen med 7. Klasse-elever fra Lyby, Jebjerg, Grønning, Thise og Grinderslev. Det vil sige, at de fire præster, der bor på Fur, i Selde, i Jebjerg og i Breum, har deres konfirmander på samme skole. Spørgsmål 2,3 og 4 vil dermed blive meget relevante. Menighedsrådene i Junget-Thorum, Åsted og Selde har fælles sognepræst, og eleverne på Selde skole kommer fra hele området. Vi har nedsat et udvalg, der skal drøfte konfirmandundervisningen, og meningen hermed er at give præsten mulighed for sparring og give plads for åben drøftelse. Ved sidste møde berørte vi kort ovenstående situation, som vi er klar over vil give nogle problemer. Konsekvenserne af 7. Klasse-flytningen vil blive bearbejdet i det kommende år."

5. Konklusioner og anbefalinger

Undersøgelsen af rammerne for konfirmandundervisning i Viborg stift har vist, at der mange steder er problemer men også, at der mange steder ikke er problemer, ligesom der nogle steder er indgået samarbejde som løser problemerne. I forhold til undersøgelsens formål, at afdække problemer og løsningsforslag har der i besvarelserne været en overvægt med hensyn til at beskrive de problemer som er. Løsningsmodellerne har været meget få.

Da undersøgelsens svarprocent er på omkring 50 % for præster og 14 % for menighedsråd kan der dog svært siges noget helt præcist om forholdene alle steder i stiftet. Resultaterne af undersøgelsen må derfor alene siges at være retningsvisende for forholdene i stiftet som helhed. Nedenfor (a) opsummeres resultaterne af præsternes besvarelser og (b) efterfølgende præsenteres konklusioner og anbefalinger til nærmere overvejelse for bl.a. udvalget.

5.a Opsummering af resultaterne

Her gengives de vigtigste resultater, som har givet sig af besvarelserne:

- 58 % af præsterne har 2 konfirmandhold, 29 % 1 hold og 12 % 3 hold
- Flertallet af konfirmandholdene er på 12-22 elever, færre på 23-27 og endnu færre på 1-11
- Skolestrukturen angives at være afklaret 81 % af stederne og uafklaret 11 % af stederne
- I 36 % af sognene går konfirmanderne til forberedelse uden for sognet
- 67 % af præsterne har konfirmander som kommer udensogns fra
- 41 % af konfirmandholdene dannes af skolen
- Mere end 84 % af konfirmandholdene undervises med morgentimer
- 53 % af præsterne oplever ikke at strukturen giver problemer med dannelse af konfirmandhold, 47 % oplever der er problemer
- 58 % af præsterne oplever ikke at strukturen giver problemer med tilrettelæggelse af undervisningen, 16 % oplever at der er problemer, mens 4 % siger både og
- For 40 % af præsternes vedkommende er de flere præster i pastoratet og skal derfor samarbejde på et eller andet niveau
  - Der er her tale om forskellige grader af samarbejde omkring dannelse af hold
  - Der er her tale om forskellige grader af samarbejde omkring tilrettelæggelse af undervisning
- 27 % af præsterne arbejder ikke sammen med andre sognes præster om undervisningen
- 22 % af præsterne ser fordele i den nuværende skolestruktur, 28 % ser ulemper
- Følgende løsninger på skolestrukturens udfordringer nævnes:
  - At præsterne underviser i team
  - At undervisningen frigøres fra skoletiden
  - At præsterne ikke ser sig selv som knyttet til et særligt pastorat
- Sognekirken inddrages ikke i 25 % af tilfældene, hvor konfirmanden undervises udensogns, mens der i 22 % af tilfældene er en forventning om, at konfirmanderne som undervises udensogns benytter deres sognekirke
- Kommentarerne afslører lokale forhold, som gør ens dækkende regler svære og uhensigtsmæssige at formulere

5.b Konklusioner og anbefalinger

På trods af svarprocenten, så giver besvarelsene dog i og med det generelle billede de tegner nogle mulige områder, hvor man generelt kan sætte ind for at løse de problemer, som synes at opstå på grund af en ændret skolestruktur. Samtidig så viser resultaterne at der er problemer med skolestrukturen, som man i større eller mindre udstrækning må forholde sig til. Den overordnede konklusion er således:

Skolestrukturen udfordrer mange steder gennemførelsen af konfirmandundervisningen. Derfor må præsterne de steder, hvor der er problemer som følge af skolestrukturen, først og fremmest indgå i et tæt samarbejde med hinanden og skolerne og sekundært med konfirmandforældre og menighedsråd. Et sådant samarbejde kan finde lokale løsninger på det, som ser ud til at være lokale problemer, eller generelle problemer med afgørende lokale forskelle

I den forbindelse kan man overveje følgende mulige tiltag:

- En diskussion på provstiplan om en mere lige og solidarisk fordeling af konfirmandhold, eller bistand fra kollegaer, samt om præsten for eksempel kan undervise konfirmanderne uden for sognet, i et andet sogns konfirmandstue eller et klasselokale eksempelvis
- En diskussion af samarbejde mellem de præster, hvor konfirmandholdene er så små, at det af pædagogiske og resurse-mæssige grunde kan være endog meget hensigtsmæssigt at slå dem sammen
- En diskussion af samarbejdsformer og modeller for præster, både med hensyn til dannelse af konfirmandhold men også med hensyn til tilrettelæggelse af undervisningen
- En diskussion af, hvad der kendetegner en god kommunikation med skolen
- En diskussion af, hvordan man i god tid inddrager, menighedsråd, sogn og forældre i en samtale om, hvad der "hos os" er den bedste løsning på skolestrukturens udfordringer
- En generel formidling til præster og valgte menighedsråd, om det regelsæt der gælder i forhold til indplacering af konfirmandundervisningen i skoletiden. Vejledning vedlagt rapporten som bilag 5
- En nærmere overvejelse af fordele og ulemper ved konfirmandundervisning i henholdsvis morgen og eftermiddagstimer. Herunder en drøftelse af, efter hvilke kriterier man kan vælge at flytte konfirmandundervisningen til skolens eftermiddagstimer
- En opfølgende undersøgelse af problemer og løsninger, som følge af svarprocenten og undersøgelsens overordnede konklusion vedrørende det nødvendige samarbejde præster imellem

Bilag 1.

VIBORG STIFTS UDVALG VEDRØRENDE KONFIRMATION

Viborg, den 27. april 2009
Løbenr. 574313/09

Til alle præster i Viborg stift

Undersøgelse af omfanget af problemer og løsninger i forbindelse med tilrettelæggelse af konfirmandundervisning i 7. klasse, hvor skolegrænser og sogne-/pastoratgrænser ikke følges ad

Ved sidste stiftssamråd blev det besluttet at nedsætte et udvalg, der skal se på omfanget af problemer og løsninger i forbindelse med tilrettelæggelse af konfirmandundervisning, når skolegrænser og sogne- og pastoratgrænser ikke følges ad.

Udvalget, som havde sit første møde den 28. november 2008, består af:

Søren Pape, Formand Børne- og Ungdomsudvalget, Viborg Kommune
Ebba Kyed, Skoleleder Sunds Skole
Grete Bækgård Thomsen, Menighedsrådsformand Lomborg-Rom
Jørgen Vindvad, Hersom, Formand for udvalget
Provst Jakob Fløe Nielsen, Salling
Provst Hans-Aage Mink, Vesthimmerland
Sognepræst Asger Grove Korsholm, Vildbjerg
Biskop Karsten Nissen

Udvalget ønsker at danne sig et overblik over omfanget af disse problemer. Derfor retter vi henvendelse til alle stiftets præster og beder om besvarelse af en række spørgsmål, samt til alle stiftets menighedsråd med anmodning om besvarelse af en række andre spørgsmål. Vi ønsker også at få tilbagemelding om, hvilke løsninger der allerede er forsøgt, og om fordele og ulemper ved dem. Det er vigtigt for os at være opdateret med såvel de problemstillinger I står med, og de erfaringer I har med jeres løsningsmodeller.

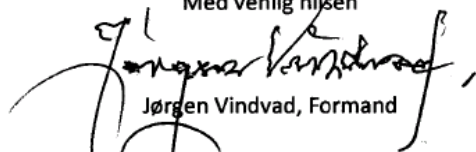
Problemet kan opstå følgende steder:

1. I større bysogne, hvor skolegrænser og sognegrænser ikke følges, og hvor en del af sognets børn måske endda går i flere forskellige skoler udenfor sognet.
2. I små landsogne eller landpastorater, hvor der ikke længere er skole, eller hvor børnene efter 6. kl. flyttes til en overbygningsskole uden for sognet el. pastoratet.
3. I sogne med overbygningsskoler, hvor der i klasserne er børn fra andres sogne.
4. I sogne hvor der er uklarhed over skolestrukturen.

De omtalte problemstillinger med tilrettelæggelse af konfirmandundervisning findes allerede. Men vi ved også, at med den seneste ændring af kommunalstrukturen må vi forudse, at der i de kommende år vil ske flere ændringer af skolestrukturen. Derfor mener vi, at det er meget vigtigt og afgørende at finde frem til modeller, som kan fungere bedst muligt – både for konfirmanderne og deres hjem, for præsterne og menighedsrådene, og for skolerne.

Vi vil derfor gerne have dig/jer til, at svare på de vedlagte spørgsmål i en word-fil og maile dit svar til Viborg Stift på kmvib@km.dk senest den 31.5. 2009.

Med venlig hilsen

Jørgen Vindvad, Formand

Bispegården · Domkirkestræde 1 · Postboks 289 · 8800 Viborg · Telefon 86 62 09 11 · Telefax 86 62 37 09
e-mail: KMVIB@KM.DK

**Spørgsmål vedrørende de praktiske rammer for konfirmandundervisningen
i 7. klasse i Viborg Stift i skoleåret 2008-2009**

1. **Hvor mange konfirmandhold har du? __**
2. **Hvor mange er der på hvert hold? (1) __ (2) __ (3) __ (4) __**
3. **Er skolestrukturen afklaret i dit område?**
Ja__ eller Nej __ eller Ved Ikke __
4. **Går dit sogns konfirmander i skole i et sogn, hvor du ikke er præst?**
Ja__ eller Nej __
5. **Går der på skolen/skolerne i dit sogn konfirmander fra sogne, hvor du ikke er præst?**
Ja__ eller Nej__
6. **Hvem danner konfirmandhold?**
7. **Hvordan indpasses konfirmandundervisningen i skoleskemaet?**
8. **Hvordan oplever du, at skolestrukturen indvirker på mulighederne for:**
  - a. at danne konfirmandhold?
  - b. at tilrettelægge konfirmandundervisningen?
9. **Hvis I er flere præster i pastoratet, beskriv, hvordan samarbejdet er m.h.p.:**
  - a. eventuel dannelse af konfirmandhold
  - b. tilrettelæggelsen af konfirmandundervisningen
10. **Beskriv, hvordan samarbejdet er med de andre sognes præster m.h.p.:**
  - c. eventuel dannelse af konfirmandhold
  - d. tilrettelæggelsen af konfirmandundervisningen
11. **Beskriv fordele og ulemper ved de nuværende rammer for konfirmandundervisningen i forhold til skolestrukturen**
12. **Hvordan inddrages konfirmandernes sognekirke i undervisningen, hvis undervisningen foregår i et andet sogn?**
13. **Øvrige relevante kommentarer/bemærkninger?**

Navn: _____

Pastorat: _____ Provsti _____

Skoledistrikt(er)/skole(er) for konfirmander: _____

Bilag 3.

VIBORG STIFTS UDVALG VEDRØRENDE KONFIRMATION

Viborg, den 27. april 2009
Løbenr. 573816/09

Til alle menighedsråd i Viborg stift

Undersøgelse af omfanget af problemer og løsninger i forbindelse med tilrettelæggelse af konfirmandundervisning i 7. klasse, hvor skolegrænser og sogne-/pastoratgrænser ikke følges ad

Ved sidste stiftssamråd blev det besluttet at nedsætte et udvalg, der skal se på omfanget af problemer og løsninger i forbindelse med tilrettelæggelse af konfirmandundervisning, når skolegrænser og sogne- og pastoratgrænser ikke følges ad.

Udvalget, som havde sit første møde den 28. november 2008, består af:

Søren Pape, Formand Børne- og Ungdomsudvalget, Viborg Kommune
Ebba Kyed, Skoleleder Sunds Skole
Grete Bækgård Thomsen, Menighedsrådsformand Lomborg-Rom
Jørgen Vindvad, Hersom, Formand for udvalget
Provst Jakob Fløe Nielsen, Salling
Provst Hans-Aage Mink, Vesthimmerland
Sognepræst Asger Grove Korsholm, Vildbjerg
Biskop Karsten Nissen

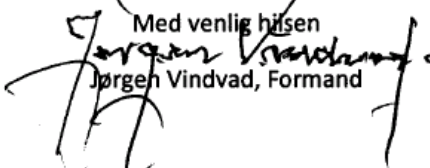
Udvalget ønsker at danne sig et overblik over omfanget af disse problemer. Derfor retter vi henvendelse til alle stiftets præster og beder om besvarelse af en række spørgsmål, samt til alle stiftets menighedsråd med anmodning om besvarelse af en række andre spørgsmål. Vi ønsker også at få tilbagemelding om, hvilke løsninger der allerede er forsøgt, og om fordele og ulemper ved dem. Det er vigtigt for os at være opdateret med såvel de problemstillinger I står med, og de erfaringer I har med jeres løsningsmodeller.

Problemet kan opstå følgende steder:

1. I større bysogne, hvor skolegrænser og sognegrænser ikke følges, og hvor en del af sognets børn måske endda går i flere forskellige skoler udenfor sognet.
2. I små landsogne eller landpastorater, hvor der ikke længere er skole, eller hvor børnene efter 6. kl. flyttes til en overbygningsskole uden for sognet el. pastoratet.
3. I sogne med overbygningsskoler, hvor der i klasserne er børn fra andres sogne.
4. I sogne hvor der er uklarhed over skolestrukturen.

De omtalte problemstillinger med tilrettelæggelse af konfirmandundervisning findes allerede. Men vi ved også, at med den seneste ændring af kommunalstrukturen må vi forudse, at der i de kommende år vil ske flere ændringer af skolestrukturen. Derfor mener vi, at det er meget vigtigt og afgørende at finde frem til modeller, som kan fungere bedst muligt – både for konfirmanderne og deres hjem, for præsterne og menighedsrådene, og for skolerne.

Vi vil derfor gerne bede menighedsrådet svare på de vedlagte spørgsmål i en word-fil og maile svaret til Viborg Stift på kmvib@km.dk senest den 15.6. 2009.

Med venlig hilsen

Jørgen Vindvad, Formand

**Spørgsmål vedrørende de praktiske rammer for konfirmandundervisningen
i 7. klasse i Viborg Stift i skoleåret 2008-2009**

1. Er skolestrukturen afklaret i jeres område?
Ja__ eller Nej __ eller Ved Ikke __
2. Hvordan sikrer menighedsrådet i forhold til skolestrukturen de bedst mulige rammer for konfirmandundervisningen i 7. klasse?
3. Hvilke forældrereaktioner har der i forhold til skolestrukturen været på tilrettelæggelsen af konfirmandundervisningen i 7. klasse?
4. Er der transportproblemer – og i givet fald, hvordan løses de af menighedsrådet?
5. Øvrige relevante kommentarer/bemærkninger?

Navn: _____

Menigheds/Pastoratsråd: _____

Provsti _____

Bilag 5.

Fadervor

Når alle er konfirmeret, beder konfirmander og præst i kor Fadervor. Konfirmationshandlingen afsluttes med en salme, hvorunder konfirmanderne går tilbage til deres pladser. Konfirmationsgudstjenesten fortsættes derefter som en almindelig højmesse. Som slutningskollekt kan bruges kollekten efter dåben, eller en særlig slutningskollekt til konfirmationsgudstjeneste. Under udgangen (poststudiet) kan konfirmanderne føres ud af kirken i procession.

Anordning 1994-05-09 nr. 353

om indledende konfirmationsforberedelse (dåbsoplæring)

§ 1. Formålet med ordningen er at medvirke til børns fortrolighed med den kristne børnelærdom og folkekirkens gudstjeneste, og dermed at styrke grundlaget for den almindelige konfirmationsforberedelse.

§ 2. Ordningen kan etableres i et sogn eller pastorat, når en præst og vedkommende menighedsråd er enige derom.

§ 3. Ordningen er et tilbud til børn i alderen fra 9 år og opefter, svarende til folkeskolens 3. eller højere klassetrin. Den etableres således, at alle deltagere på et hold er fra samme alderstrin/klassestrin.

□ Stk. 2. Børn, der ikke har deltaget i den indledende konfirmationsforberedelse, deltager på lige fod med de øvrige børn i den almindelige konfirmationsforberedelse.

§ 4. Forberedelsen tilrettelægges således, at børnene ud fra en gudstjenstlig sammenhæng mødes om bibelfortælling, salmer, bibelhistoriske sange, bøn og bekendelse.

□ Stk. 2. Forberedelsen skal foregå under hensyntagen til folkeskolens læseplan for faget kristendomskundskab, således at der ikke overflyttes undervisningssammenhænge fra skolen til kirken.

§ 5. Indledende konfirmationsforberedelse afvikles inden for et år og kan omfatte indtil 40 timer pr. hold. Den skal foregå uden for børnenes skoletid og så vidt muligt i de samme lokaler som den almindelige konfirmationsforberedelse.

§ 6. Præsten har ansvaret for den indledende konfirmationsforberedelse, der tilrettelægges i samråd med forældrene.

§ 7. I særlige tilfælde kan biskoppen tillade afvigelser fra foranstående bestemmelser.

§ 8. Anordningen træder i kraft den 1. august 1994.

□ Stk. 2. Anordning nr. 301 af 20. maj 1987 om forsøgsmæssig etablering af en frivillig indledende konfirmationsforberedelse (dåbsoplæring), som ændret ved anordning nr. 747 af 9. november 1990, ophæves.

□ Stk. 3. Anordningen gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Vejledning 1990-01-11 nr. 7

om fastsættelse af tiden for konfirmationsforberedelsen*)

Lov nr. 348 af 24. maj 1989 om ændring af folkeskoleloven (Forenkling af styrelsesregler mv) har medført ændringer af bestemmelserne i folkeskolelovens § 45, stk. 1, om fastsættelse af tiden for konfirmationsforberedelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 438 af 20. juni 1989.

I denne anledning skal man efter forhandling med Kirkeministeriet meddele følgende vejledning, der indeholder de nødvendige åjourføringer i forhold til den hidtidige vejledning af 7. december 1977 om fastsættelse af tiden for konfirmationsforberedelsen.

1. Det følger af folkeskolelovens § 45, at konfirmationsforberedelsen ikke imod præsternes ønske kan henlægges til tiden efter normal skoletids ophør eller til andre ugedage end dem, hvor der finder almindelig undervisning sted.

Skolernes undervisningstid fastsættes af de kommunale skolemyndigheder. Det kan dog oplyses, at undervisningstiden på 7. klassetrin med maksimalt 7 lektioner dagligt som regel vil strække sig fra kl 8.00 til omkring kl 14.40. På 8. klassetrin kan undervisningen omfatte op til 8 daglige lektioner, og det vil ikke sjældent forekomme, at undervisningen på nogle af ugens dage først afsluttes omkring kl 15.30.

2. Ifølge folkeskolelovens § 45, stk. 2, skal der sikres konfirmationsforberedelsen den nødvendige tid inden for de rammer, der i lovens § 14, stk. 3, er fastsat for elevernes daglige undervisningstid. De timer, hvor eleverne går til konfirmationsforberedelse, indgår således i timetallet, og elevernes samlede undervisningstid de pågældende dage inkl. konfirmationsforberedelsen må derfor ikke overstige 7 timer på 7. klassetrin og 8 timer på 8. klassetrin. Dette gælder dog ikke for elever, der går til konfirmationsforberedelse på andre klassetrin end efter den normale ordning ved skolen, og det kan heller ikke antages at gælde i tilfælde, hvor konfirmationsforberedelsen efter præstens ønske henlægges til

tiden efter kl 15.30 på 7. klassetrin og kl 16.00 på 8. klassetrin. I sidstnævnte tilfælde skal man dog henstille, at undervisningen i skolen og konfirmationsforberedelsen tilrettelægges på en sådan måde, at elevernes samlede undervisningstid de pågældende dage ikke kommer til at overstige 8 timer.

3. Det er overladt til præsterne at træffe bestemmelse om, på hvilket klassetrin forberedelsen normalt skal foregå, samt om forberedelsens fordeling inden for skoleåret. Det påhviler præsterne at sende meddelelse herom til kommunalbestyrelsen senest den 1. februar i det forudgående skoleår, såfremt den hidtil gældende ordning ønskes ændret.

4. Efter folkeskolelovens § 45, stk. 1, 1. pkt., fastsættes tiden for konfirmationsforberedelsen ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og præsterne i kommunen. Kommunalbestyrelsen vil kunne overlade forhandlingerne til en repræsentant for skoleforvaltningen.

Forhandlingen om fastsættelse af tiden for konfirmationsforberedelsen tager alene sigte på at fastlægge, på hvilke tidspunkter i forhold til det ugentlige skema for skoleundervisningen konfirmationsforberedelsen skal foregå, herunder om undervisningen skal gives i 2 sammenhængende lektioner én gang ugentlig eller i 1 lektion to gange ugentlig. Der bør under forhandlingerne tages hensyn til de vanskeligheder for præsternes medvirken ved kirkelige handlinger, som en placering af konfirmationsforberedelsen om eftermiddagen kan medføre. Det må endvidere tages i betragtning, at eleverne på det pågældende klassetrin skal have mulighed for at deltage i konfirmationsforberedelsen efter den fastlagte ordning uden at forsømme skolens undervisning.

5. Hvis der ved forhandlingen om tidspunkterne ikke kan opnås enighed mellem præsterne og kommunalbestyrelsen, træffes afgørelsen, som det fremgår af folkeskolelovens § 45, stk. 1, 2. pkt., af kommunalbestyrelsen efter forhandling med menighedsrådene for de sogne (kirke-distrikter), hvis præster berøres af ordningen.

Forhandlingen mellem kommunalbestyrelsen og menighedsrådene kan foregå mundtligt eller skriftligt. Under hensyn til formålet med den nævnte lovbestemmelse skal man henstille, at sagen behandles af den samlede kommunalbestyrelse, og at kommunalbestyrelsens medlemmer under alle omstændigheder gøres bekendt med de af menighedsrådene fremførte synspunkter. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

6. I de tilfælde, hvor et konfirmationshold omfatter elever fra én skole, har kommunalbestyrelsen mulighed for helt eller delvis at delegerer sine beføjelser i henhold til folkeskolelovens § 45, stk. 1, til skolebestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 39 a, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen kan således delegerer beføjelsen til at forhandle med præsterne, jf. § 45, stk. 1, 1. pkt., til skolebestyrelsen. Forhandlingerne foregår i så fald mellem den eller de stedlige præster og skolebestyrelsen. Skolebestyrelsen kan overlade forhandlingerne til skolelederen. Det ovenfor under pkt. 4, 2. afsnit, anførte gælder også for disse forhandlinger. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes afgørelsen i henhold til folkeskolelovens § 45, stk. 1, 2. pkt., af kommunalbestyrelsen efter forhandling med vedkommende menighedsråd. Forhandlingerne foregår på grundlag af et referat af de tidligere forhandlinger mellem den eller de stedlige præster og skolebestyrelser.

Kommunalbestyrelsen har tillige mulighed for eventuelt at delegerer sin beføjelse til, efter forhandling med vedkommende menighedsråd, at træffe afgørelse om tiden for konfirmationsforberedelsen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 1, 2. pkt., til skolebestyrelsen. I så tilfælde kan klage over skolebestyrelsens afgørelse i henhold til lovens § 43 a, stk. 1, inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for kommunalbestyrelsen.

7. Af hensyn til den planmæssige gennemførelse af konfirmationsforberedelsen bør skolerne for de klassers vedkommende, hvis elever går til konfirmationsforberedelse, undlade at henlægge ekskursioner, virksomhedsbesøg, idrætsarrangementer og lignende til de dage, på hvilke konfirmationsforberedelsen foregår. Hvor dette ganske undtagelsesvis ikke kan undgås, bør skolen give meddelelse herom til den pågældende præst.

8. Ifølge folkeskolelovens § 4, stk. 1, nr. 2, omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole kristendomskundskab på alle klassetrin undtagen 7. eller 8. klassetrin. Afgørelsen af, om undervisningen i kristendomskundskab placeres på enten 7. eller 8. klassetrin træffes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med fastsættelse af rammerne for undervisningens ordning, jf. folkeskolelovens § 39 a, stk. 2, nr. 4. Afgørelsen kan dog være overladt til skolebestyrelsen, der fastsætter principper for undervisningens ordning inden for de af kommunalbestyrelsen fastlagte rammer, jf. bestemmelsen i folkeskolelovens § 39 e, stk. 2, nr. 1. Det bør tilsigtes, at der ikke placeres undervisning i kristendomskundskab på det klassetrin, hvor eleverne ved den pågældende skole normalt forberedes

skolebestyrelser og skoleledere.

Ad vejl 1990 nr. 7:

*) Fra Undervisningsministeriet til alle amtsråd, kommunalbestyrelser,

klassetrin. I
gen i skolen
n måde, at
ke kommer

til konfirmation, jf. pkt 3. Det er dog ikke efter loven udelukket at placere
kristendomsundervisningen på samme klassetrin.

9. Uddrag af anordning nr. 744 af 2. december 1989 om konfirmation (§
6-10) medfølger som bilag til denne vejledning.(1)

1, på hvilket
beredelsens
le meddelel

10. Vejledning nr. 252 af 7. december 1977 om fastsættelse af tiden for
konfirmationsforberedelsen bortfalder.
